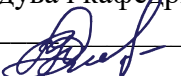

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри спеціальної освіти
протокол від 30.08.2022 р. № 2
завідувач кафедри
 (доц. Кабельнікова Н.В.)

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ЛОГОПЕДІЯ
(2 курс)**

Освітня програма Логопедія
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Спеціальність 016 Спеціальна освіта
Спеціалізація 016.01 Логопедія
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Івано-Франківськ, 2022

1. Опис курсу

Назва освітньої компоненти	Логопедія
Тип курсу	Обов'язкова компонента
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень освіти
Кількість кредитів/годин	19 кредитів / 570 годин
Семестр	3-8 семестри
Викладач	Наталія Льїна (Nataliia Liina), кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної освіти https://orcid.org/0000-0002-8924-0574 Сизова Наталія (Nataliia Syzova), викладач кафедри спеціальної освіти
Посилання на сайт	https://ksuonline.kspu.edu/enrol/index.php?id=2210
Контактний телефон	
Email викладача:	Льїна Н.В. asha@ksu.ks.ua Сизова Н.В. nsyzova@ksu.ks.ua
Графік консультацій	Вівторок, 13:30-14:30, ауд. 310 або за призначеним часом
Методи викладання	лекційні заняття, практичні заняття, презентації, тестові завдання, індивідуальні завдання
Форма контролю	Диференційований залік

2. Анотація дисципліни: освітня компонента орієнтована на вивчення етіопатогенезу, симптоматики порушень мовленнєвого розвитку, методик, методів та прийомів діагностики, профілактики та логопедичної корекційно-розвивальної роботи з особами різного віку із відхиленнями у мовленнєвому розвитку. Особливу увагу під час вивчення курсу спрямовано на вивчення різних підходів до організації логопедичної допомоги з урахуванням сучасних тенденцій в логопедичній науці та практиці. Освітня компонента спирається на одержані знання з таких дисциплін, як «Психологія», «Педагогіка», «Психологія загальна та вікова», «Мовленнєві та сенсорні системи та їх порушення», «Невропатологія».

3. Мета та завдання дисципліни:

Мета дисципліни – сформувати у майбутніх логопедів професійну компетентність через озброєння знаннями з етіології, патогенезу та симптоматики мовленнєвих розладів, формування умінь профілактики, діагностики порушень мовленнєвого розвитку та організації корекційно-розвивальної, відновлювальної роботи з дітьми-логопатами різного віку, а також консультативної роботи з батьками дітей-логопатів та педагогами закладів дошкільної, загальної середньої освіти.

Завдання:

- 1) озброїти студентів теоретичними відомостями щодо етіопатогенезу та симптоматики порушень мовлення у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку; класифікації порушень мовленнєвого розвитку; методик, методів та прийомів діагностики мовленнєвих порушень; методик, методів та прийомів надання логопедичної допомоги особам з різними порушеннями мовленнєвої функції; особливостей організації логопедичної роботи в умовах освітніх закладів різного типу;
- 2) сформувати вміння діагностувати порушення мовленнєвої функції, у тому числі проводити диференційну діагностику;
- 3) навчити використовувати методики, методи та прийоми логопедичної корекції з урахуванням етіопатогенезу мовленнєвих порушень

4) навчити надавати консультативну допомогу батькам дітей з порушеннями мовлення, педагогам закладів освіти, які працюють з дітьми із відхиленнями мовленнєвого розвитку

4. Програмні компетентності та результати навчання

Після успішного завершення дисципліни здобувач формуватиме наступні програмні компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності (ФК)

ФК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

ФК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

ФК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо- корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

ФК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

Програмні результати

РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

РН4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.

РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого- педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

РН7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

РН8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

РН12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.

5. Обсяг курсу

3 семестр

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)	Форма контролю
3 кредити / 90 годин	18	14	58	диференційований залік

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Інклюзивно-ресурсний центр – ауд. 213, 314, 307

Матеріали, викладені на KSU online для організації змішаного навчання. Детальніше:

<http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=2210>

7. Політика курсу

Для успішного складання підсумкового контролю з дисципліни вимагається 100% очне/дистанційне відвідування або відпрацювання всіх лекційних та практичних занять. Пропуск понад 25% занять без поважної причини буде оцінений як FX.

Високо цінується академічна доброчесність. До всіх студентів освітньої програми відбувається абсолютно рівне ставлення.

8. Схема курсу

Тиждень, дата, години (вказується відповідно до розкладу навчальних занять)	Тема, план	Форма навчального заняття, кількість годин (аудиторної та самостійної роботи)	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 10)	Завдання	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1. Науково-методичні засади вивчення дислалія					
Тиждень А 10 академічних годин	Тема 1.1. Дислалія. Класифікація. Загальна характеристика 1. Визначення дислалії. Історія дослідження дислалії. 2. Типи класифікацій дислалії. 3. Механічна дислалія. Загальна характеристика. 4. Функціональна дислалія, її форми. Загальна характеристика.	лк. – 4 год., пр. – 2 год., сам. – 4 год.	1,2,3,4,6	1. Підготувати конспект, знати відповіді на питання плану 2. Підготуватися до термінологічного диктанту	10
Тиждень Б 10 академічних годин	Тема 1.2. Методика логопедичного обстеження дітей із дислалією 1. Організаційно-методичні засади обстеження дітей із дислалією.	лк. – 2 год., пр. – 2 год., сам. – 6 год.	1,2,3,4,6,7	1. Підготувати конспект, знати відповіді на питання плану	10

	<p>2. Етапи логопедичного обстеження. Загальна характеристика.</p> <p>3. Методика збору анамнезу.</p> <p>4. Методика обстеження стану фонематичного слуху.</p> <p>5. Методика обстеження звуковимови.</p> <p>6. Методика обстеження стану звукового аналізу слів.</p>			2. Підготуватися до підсумкової контрольної роботи	
Тиждень А 10 академічних годин	<p>Тема 1.3. Методика логопедичної роботи з усунення дислалії</p> <p>1. Загальна характеристика етапів логопедичної роботи.</p> <p>2. Підготовчий етап.</p> <p>3. Етап постановки звука.</p> <p>4. Етап автоматизації та диференціації звука.</p> <p>5. Введення звука в самостійне мовлення.</p>	лк. – 4 год., пр. – 2 год., сам. – 4 год.	1,2,3,4,6	1. Підготувати конспект, знати відповіді на питання плану	10
Тиждень Б 10 академічних годин	<p>Тема 1.4. Дефекти дзвінкості – глухості, м'якості – твердості приголосних звуків. Методика логопедичної роботи</p> <p>1. Дефекти дзвінкості і глухості приголосних звуків. Загальна характеристика.</p> <p>2. Методика логопедичної роботи з подолання дефектів дзвінкості і глухості приголосних звуків.</p> <p>3. Дефекти твердості і м'якості приголосних звуків. Загальна характеристика.</p> <p>4. Методика логопедичної роботи з подолання дефектів твердості і м'якості приголосних звуків.</p>	сам. – 10 год.	1,2,3,4,6,11	1. Підготувати конспект, знати відповіді на питання плану	10
Змістовий модуль 2. Корекція порушень звуковимови					
Тиждень А 10 академічних годин	<p>Тема 2.1. Порушення вимови свистячих звуків. Методика логопедичної роботи</p> <p>1. Правильна артикуляція свистячих звуків.</p> <p>2. Види порушень свистячих звуків.</p> <p>а) сигматизм свистячих;</p> <p>б) парасигматизм свистячих.</p>	лк. – 2 год., пр. – 2 год., сам. – 6 год.	1,2,3,4,6	1. Підготувати конспект, знати відповіді на питання плану	10

	<p>3. Методика логопедичної роботи з усунення вад вимови свистячих:</p> <p>а) на підготовчому етапі логопедичного впливу;</p> <p>б) на етапі постановки звуків;</p> <p>в) на етапах автоматизації, диференціації та введення звуків у зв'язне мовлення.</p>				
<p>Тиждень Б 10 академічних годин</p>	<p>Тема 2.2. Порушення вимови шиплячих звуків. Методика логопедичної роботи</p> <p>1. Правильна артикуляція шиплячих звуків.</p> <p>2. Види порушень шиплячих звуків.</p> <p>а) сигматизм шиплячих;</p> <p>б) парасигматизм шиплячих.</p> <p>3. Методика логопедичної роботи з усунення вад вимови шиплячих:</p> <p>а) на підготовчому етапі логопедичного впливу;</p> <p>б) на етапі постановки звуків;</p> <p>в) на етапах автоматизації, диференціації та введення звуків у зв'язне мовлення.</p>	<p>лк. – 2 год., пр. – 2 год., сам. – 6 год.</p>	1,2,3,4,6	1. Підготувати конспект, знати відповіді на питання плану	10
<p>Тиждень А 10 академічних годин</p>	<p>Тема 2.3. Порушення вимови звуків [л], [л'], [j]. Методика логопедичної роботи.</p> <p>1. Правильна артикуляція звуків [л], [л'], [j].</p> <p>2. Види порушень сонорних звуків.</p> <p>а) ламбдацизми та параламбдацизми</p> <p>б) йотацизми та парайотацизми.</p> <p>3. Методика логопедичної роботи з усунення вад вимови сонорних звуків:</p> <p>а) подолання ламбдацизмів;</p> <p>б) подолання йотацизмів.</p>	<p>лк. – 2 год., пр. – 2 год., сам. – 6 год.</p>	1,2,3,4,6	1. Підготувати конспект, знати відповіді на питання плану	10
<p>Тиждень Б 10 академічних годин</p>	<p>Тема 2.4. Порушення вимови звуків [р], [р']. Методика логопедичної роботи</p> <p>1. Правильна артикуляція звуків [р], [р'].</p> <p>2. Види порушень сонорних звуків.</p> <p>а) ротацизми;</p> <p>б) параротацизми.</p> <p>3. Методика логопедичної роботи з усунення порушень вимови сонорних звуків:</p>	<p>лк. – 2 год., пр. – 2 год., сам. – 6 год.</p>	1,2,3,4,6	<p>1. Підготувати конспект, знати відповіді на питання плану</p> <p>2. Підготуватися до підсумкової контрольної роботи</p>	<p>10</p> <p>10</p>

	а) особливості здійснення підготовчого етапу при подоланні ротацізмів і параротацізмів; б) прийоми постановки звуків [р], [р']; в) автоматизація, диференціація та введення звуків [р], [р'] в самостійне мовлення.				
Тиждень А 10 академічних годин	Тема 2.5. Порушення вимови задньоязикових звуків. Методика логопедичної роботи 1. Правильна артикуляція задньоязикових звуків. 2. Види порушень задньоязикових звуків. 3. Методика логопедичної роботи з усунення вад вимови задньоязикових : а) на підготовчому етапі логопедичного впливу; б) на етапі постановки звуків; в) на етапах автоматизації, диференціації та введення звуків у зв'язне мовлення.	сам. – 10 год.	1,2,3,4,6	1. Підготувати конспект, знати відповіді на питання плану	10
Всього		90 годин			100 балів

9. Форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання
3 СЕМЕСТР

Модуль 1. Вступ до логопедії

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали

Загальна кількість балів – 40:

По 10 бали – за кожне практичне заняття.

10 балів – за опрацювання теми модульної самостійної роботи.

Модуль 2. Дислалія

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали

Загальна кількість балів – 60:

По 10 бали – за кожне практичне заняття.

10 балів – за опрацювання теми модульної самостійної роботи.

10 балів – за написання підсумкової контрольної роботи.

Якщо з якоїсь об'єктивної чи суб'єктивної причини студент не отримав балів на практичному занятті, то протягом тижня він може за власним бажанням відпрацювати це заняття або виконати додаткове творче завдання. Додаткові творчі завдання можна отримати у викладача

Високий рівень виконання завдань практичного заняття оцінюється в 9-10 балів. Достатній рівень – оцінюється в 6-8 балів. Середній рівень – оцінюється в 3-5 балів. Низький оцінюється в 0-2 бали

Високий рівень виконання завдань самостійно роботи оцінюється в 9-10 балів. Достатній рівень – оцінюється в 6-8 балів. Середній рівень – оцінюється в 3-5 балів. Низький оцінюється в 0-2 бали.

Високий рівень виконання підсумкової контрольної роботи оцінюється в 9-10 балів. Достатній рівень – оцінюється в 6-8 балів. Середній рівень – оцінюється в 3-5 балів. Низький оцінюється в 0-2 бали

Критерії оцінювання виконання завдань лабораторного заняття, завдань модульної самостійно роботи, написання контрольної роботи, відповіді під час іспиту

Рівень виконання	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
Високий	Відповідь характеризується повнотою, глибокими, системними знаннями, вільним використанням термінології з наведенням прикладів та розкриттям теоретичних та методичних засад діагностики або корекції порушення психічного або (та) фізичного розвитку. Під час викладення матеріалу студент використовує знання із суміжних дисциплін. Рівень відповіді - творчий.
Достатній	Відповідь характеризується повнотою засвоєння теоретичного матеріалу. Знання студента є достатніми для розкриття питання, він вільно користується термінологією, може розкрити методичні засади подолання порушення психічного або (та) фізичного розвитку. Допущені огріхи та помилки виправляє самостійно. Рівень відповіді – продуктивний.
Середній	Відповідь характеризується повнотою засвоєння теоретичного матеріалу. Студент відтворює основний матеріал за поданою викладачем схемою, засвоєні знання не може самостійно пов'язати із практичною діяльністю. Рівень відповіді - репродуктивний
Низький	Відповідь характеризується фрагментарністю, неповнотою засвоєння теоретичного матеріалу. Викладення матеріалу відбувається з численними огріхами та порушенням логіки, на репродуктивному рівні. Або: відповідь відсутня.

10. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. Логопедія : Підручник / За ред. М. К. Шеремет. – К. : Слово, 2010. – 672 с.
2. Логопедия: Учебник для студентов дефектол. фак. пед. вузов / Под ред. Л.С. Волковой, С.Н. Шаховской . — М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. — 680 с.
3. Савченко М.А. Методика виправлення вад вимови фонем у дітей. – 3-є видання, доповнене. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2014. – 160 с.
4. Хрестоматія з логопедії : Історичні аспекти. Дислалія. Дизартрія. Ринологія : навч. посіб. / за заг. ред. М. К. Шеремет. – К. : КНТ, 2006. 360с.
5. Шохор-Троцкая (Бурлакова) М. К. Стратегия и тактика восстановления речи. – М.: Изд-во ЭКСМО-Пресс, В. Секачѳв, 2001. – 432с.

Додаткові

6. Логопсихологія : Навчальний посібник / За ред. Коноплястої С. Ю. – К. : Академія, 2010. – 293 с.
7. Манько Н. В. Діагностика та корекція мовленнєвого розвитку дітей раннього віку : науково-методичний посібник / Н. В. Манько. – К. : КНТ, 2008 – 256 с.

8. Садовникова И. Н. Нарушение письменной речи и их преодоление у младших школьников. – М.: ВЛАДОС, 1997. – 256с.
9. Соботович Є. Ф. Структура мовленнєвої діяльності і механізми її формування : Науково-методичний посібник / Є. Ф. Соботович. – ІЗМН, 1997. – 44 с.
10. Трофименко Л. І. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей середнього дошкільного віку із ЗНМ : Програмно-методичний комплекс / Л. І. Трофименко. – К. : Актуальна освіта, 2007. – 20 с.
11. Хрестоматия по логопедии: В 2 т. /Под ред. Л. С. Волковой и В. И. Селивёрстова. – М.: ВЛАДОС, 1997.
12. Шохор-Троцкая (Бурлакова) М. К. Коррекция сложных речевых расстройств – М.: Изд-во ЭКСМО-Пресс, В. Секачѳв, 2000. – 368с.

Интернет-ресурси

13. <http://elibrary.kspu.edu/>
14. <http://www.nbu.gov.ua/>
15. <https://www.booksmed.com/logopediya/>